

Ehkäisevää päihde- ja pelikasvatusta

kouluille ja oppilaitoksille

EHYT

TSEMPPAAJAT- uutiskirje

kertoo EHYT ry:n ajankohtaiset
terveiset ehkäisevän päihde-
ja pelikasvatustyön kentältä
opettajille ja muille
lasten ja nuorten parissa
työskenteleville ammattilaisille.

Tilaa uutiskirje ja tule mukaan toteuttamaan
laadukasta ehkäisevää päihdetyötä.

ehyt.fi/tsemppaajat

JÄRJESTÖTYÖNTEKIJÄ

SEURAKUNTATYÖNTEKIJÄ

HOITAJA

ASSISTENTTI

OPETTAJA

TERVEYDENHOITAJA

NUORISOTYÖNTEKIJÄ

OHJAAJA

KOU

KURAATTORI

SUUNNITTELIJA

REHTORI

ERITYISOPETTAJA

PÄIHDETY

Tehdään se yhdessä!

Me EHYT ry:ssä teemme ehkäisevää päihde- ja pelikasvatustyötä alakouluista korkeakouluihin saakka. Koulutamme oppilaita, opiskelijoita, kasvatusalaa ammattilaisia ja huoltajia. Tarjoamme opettajille ja ohjaajille koulutuksia toimivan ryhmän rakentamiseen ja ryhmähengen ylläpitämiseen.

Vuorovaikutteiset toimintamenetelmämme virittävät hyvään keskusteluun päihde- ja digitaalisesta pelaamisesta. Tarjoamme käytännönläheisiä ratkaisuja, jotka vastaavat kouluille ja oppilaitoksille annettuja opetussuunnitelmia. Kaikki toimintamme toteutetaan suomeksi, ruotsiksi ja lähes kaikki myös englanniksi.

Yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi

Asiantuntijamme toimivat niin opettajien, oppilas- ja opiskelijahuollon ammattilaisten kuin nuorisotyöntekijöiden kanssa. Heidän kanssaan luodut yhteiset ratkaisut auttavat löytämään parhaat mahdolliset toimintatavat päihde- ja pelikasvatustavoitteiden toteuttamiselle lasten ja nuorten parissa.

Menestyksemme salaisuus piilee pitkässä yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa, vankassa ehkäisevän päihde- ja pelihaittatyön tuntemuksessa, nuorten aidossa kohtaamisessa ja toimivien menetelmien kehittämisessä.

EHYT koulujen ja oppilaitosten tukena

- Päihde- ja pelikasvatus
- Koulutukset ammattilaisille
- Työkalut ja materiaalit

Ota yhteyttä

Koulutuksen päällikkö

Päivi Christensen
p. 050 413 7017

Juteltaisko?, Hubu

Sari Anjala
p. 050 300 7769

Pelitaito, Pelitaitoa ammattilaisille,

Pelit puheeksi

Aino Harvola
p. 050 345 9449

Päihdeilmiö ja Ryhmäilmiö

Anu Rautama
p. 050 325 9273

Ruotsinkieliset koulutukset

Katarina Rehnström
p. 050 408 1725

Englanninkieliset koulutukset

Melissa Sukanen
p. 050 466 4941

Smokefree, Nuuska-agentti

Katri Saarela
p. 050 438 4227

KUPLA-hanke, korkeakoulutyo

Sarianna Palmroos
p. 050 524 9909

SELVIS-hanke

Taava Lankinen
p. 050 470 2047

EHYT toimii ympäri Suomea

Pohjois-Suomi

Anne Huotari p. 050 439 1610
Sinikka Korpela p. 0400 274 833

Länsi-Suomi

Anne Mikkola p. 044 055 9920
Harri Jukkala p. 0400 274 823
Miia Hietaniemi p. 050 571 4818

Itä-Suomi

Elisa Aarnio p. 050 571 0480

Etelä-Suomi

Heli Vaija p. 044 510 0228

Keskustoimisto

Elimäenkatu 25-27
00510 Helsinki

**TILAA
KOULUTUKSIA**
koulutukset@
ehyt.fi

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@ehyt.fi

Sisällysluettelo

Päihde- ja pelikasvatuksen koulutukset ja materiaalit lyhyesti..... 6

Päihde- ja pelikasvatuksen koulutukset 8

Toiminnot ja materiaalit 18

Hanketoiminnot..... 25

Päihde- ja pelikasvatuksen koulutukset ja materiaalit lyhyesti

Alakoulu

Yläkoulu

Toinen aste

Korkeakoulu

Päihde- ja pelikasvatusta oppilaille, opiskelijoille ja huoltajille

Juteltaisko?

Tarinoihin ja keskusteluun perustuvat päihdekasvatusoppitunnit 5.-6. luokkalaisille ja vanhempainillat heidän huoltajilleen. Lue lisää s. 8

Pelitaito

Oppitunnit digitaalisesta pelaamisesta 1.-6. luokkalaisille ja vanhempainillat heidän huoltajilleen. Lue lisää s. 13

Hubu®

Vuorovaikutukseen perustuvat päihdekasvatusoppitunnit 7.-9. luokkalaisille ja vanhempainillat heidän huoltajilleen sekä henkilöstötilaisuus koulun henkilökunnalle. Lue lisää s. 10

Pelitaito

Oppitunnit digitaalisesta pelaamisesta 7.-9. luokkalaisille ja vanhempainillat heidän huoltajilleen. Lue lisää s. 13

Päihdeilmiö-oppitunnit

Vuorovaikutteinen päihdekasvatusoppitunti 2. asteen opiskelijoille. Lue lisää s. 15

Koulutukset ammattilaisille

Pelitaitoa ammattilaisille

Koulutuksia digitaalisesta pelaamisesta lasten ja nuorten parissa työskenteleville. Lue lisää s. 16

Pelitaitoa ammattilaisille

Koulutuksia digitaalisesta pelaamisesta lasten ja nuorten parissa työskenteleville. Lue lisää s. 16

Ryhmäilmiö

Ryhmäytymistä tukeva koulutus nuorten ryhmiä ohjaaville. Lue lisää s. 15

KUPLA-hanke

Tukea ja koulutusta opiskelijoiden päihdehaittojen ehkäisyyn korkeakoulu-yhteisöille. Lue lisää s. 26

Työkalut ja materiaalit verkossa

Juteltaisko?-menetelmä

Lue lisää s. 8

Smokefree-kilpailu

Lue lisää s. 18

Smokefree-rastirata

Lue lisää s. 20

Nuuska-agentti

Lue lisää s. 20

Pelikasvattajan käsikirja

Lue lisää s. 13

UUTTA!

Pelikasvattajan käsikirja 2

Lue lisää s. 13

Verkkomateriaalit päihdekasvatuksen tueksi

Lue lisää s. 23

Päihdeilmiö-video

Lue lisää s. 24

Ryhmäilmiö-käsikirja

ehyt.fi/julkaisukauppa

Kannabisfaktapaketti ja –koulutus-materiaali

ehyt.fi/opetusalan-ammattilaiset

Hyvinvointivirtaa-materiaalit

Lue lisää s. 22

Päihde- ja pelikasvatuksen koulutukset

Juteltaisko?

Mitä? Tarinoihin ja keskusteluun perustuva päihdekasvatusmenetelmä.

Miksi? Päihdekasvatusmenetelmä vastaa lasten omiin kysymyksiin tupakoinnista ja alkoholista. Innovatiivinen ja tarinallinen opetusmenetelmä innostaa lapsia esittämään kysymyksiä ja osallistumaan keskusteluun. Vanhemmat ymmärtävät entistä paremmin, miten lapset näkevät ja kokevat päihteet.

Kenelle? Alakoulun 5. ja 6. luokkien oppilaille ja heidän huoltajilleen.

Kesto: 90 min

Hinta: 200 € / päivä / kouluttaja (max. 2-3 ryhmää). Hinta sisältää oppitunnit, vanhempainillan ja matkakulut.

Juteltaisko?-käsikirja: Kirjassa on ohjeistus kahden oppitunnin ja vanhempainillan pitämiseen.

Tilaa tai lataa kirja osoitteesta:
ehyt.fi/julkaisukauppa/juteltaisko

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

ALSO IN
ENGLISH!

**"Minkä takia huumeita
käytetään, vaikka ne
ovat laittomia?"**

Oppilaan kysymys tunnilla

Hubu®

Mitä? Interaktiiviseen äänestysmenetelmään perustuva päihdekasvatusmenetelmä, joka haastaa oppilaat, vanhemmat ja koulun henkilökunnan keskustelemaan päihdeasioista.

Miksi? Interaktiivinen äänestysmenetelmä saa kaikki oppilaat osallistumaan yhteiseen keskusteluun. Menetelmän avulla nuorten päihdeasenteista ja -kokeiluista saadaan ajantasaista tietoa. Hubu kehittää koulun, nuorten ja kodin välistä avointa keskustelukulttuuria.

Kenelle? Yläkoulun oppilaille, heidän huoltajilleen ja koulun henkilökunnalle.

Kesto: 75 min tai 90 min.

Hinta: 250 € / päivä / kouluttaja (max. 3-4 ryhmää). Hinta sisältää oppitunnit, henkilöstö- ja vanhempaintilaisuuden sekä matkakulut.

ALSO IN
ENGLISH!

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

"Tunti oli hauska,
tärkeä ja oli hyvä kun
se ei ollut ns. luento!"

Oppilaan palaute

**”Asiaa käsiteltiin asian-
tuntevasti ja kiihkotto-
masti, huumorilla
höystettynä.”**

**Vanhempainillan
palaute**

**OCKSÅ PÅ
SVENSKA!**

Pelitaito-oppitunti ja -vanhempainilta

**ALSO IN
ENGLISH!**

Mitä? Pelitaito-oppitunti kartuttaa oppilaiden tietoja ja taitoja digitaalisesta pelaamisesta. Oppitunneilla opetellaan tunnistamaan pelaamisen hyötyjä ja haittoja. Tunneilla keskustellaan yhdessä siitä, mistä tasapainoinen arki muodostuu. Vanhempainilloissa keskustellaan siitä, millainen osa lasten ja nuorten maailmaa pelaaminen on ja miksi vanhempien panos pelikasvatuksessa on tärkeää. Vanhempia kannustetaan entistä aktiivisempaan pelikasvatukseen.

Miksi? Digipelaaminen on tärkeä osa kodin ja koulun mediakasvatusta. Lasten, vanhempien ja koulun rakentava vuoropuhelu pelaamisesta tukee myönteisen ja turvallisen pelikulttuurin muodostumista ja ehkäisee pelihaittoja.

Kenelle? 1.-9.-luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen

Kesto: 45 min / oppitunti ja 90 min / vanhempainilta

Hinta: 200 € / päivä / kouluttaja (max. 5 oppituntia) tai
300 € / päivä / kouluttaja (max. 5 oppituntia ja vanhempainilta).
Hinnat sisältävät matkakulut ja vanhempainillan materiaalit.

Pelikasvattajan käsikirja
pelikasvatus.fi/kasikirja

Pelikasvattajan käsikirja 2
pelikasvatus.fi/kasikirja2

”Asiat käytiin kiinnostavalla tavalla läpi. Käsittelytapa laittoi miettimään nykytilannetta, mikä siinä on hyvää ja mikä huonoa ja loi sitä kautta hyvän pohjan uudelle!”

Ryhmäilmiö-osallistujan palaute

Päihdeilmiö

Mitä? Oppitunnilla (75-90 min) tarkastellaan suomalaista päihteiden käyttöä sosiaalisesta, kulttuurisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta ja keskustellaan aiheesta yhdessä.

Miksi? Koska päihteiden käyttö on sosiaalista, siitä on tärkeää keskustella ryhmässä. Opiskelijat saavat valmiuksia tehdä harkittuja päihteiden käyttöön liittyviä valintoja, kun aiheesta keskustellaan rakentavasti ja eri näkökulmia huomioiden.

Kenelle? Toisen asteen opiskelijoille

Kesto: 75 tai 90 min

Hinta: 200 € / päivä / kouluttaja (max. 3-4 ryhmää). Hinta sisältää oppitunnit sekä matkakulut.

OCKSÅ PÅ SVENSKA!

ALSO IN ENGLISH!

Ryhmäilmiö

Mitä? Koulutus ja käsikirja nuorten ryhmien ohjaamiseen, hyvän ryhmähengen luomiseen ja ylläpitämiseen sekä erilaisten hyvinvointikeskustelujen rakentamiseen.

Miksi? Ryhmät tarvitsevat tukea toimiakseen hyvin. Onnistunut kiinnittyminen opiskeluryhmään lisää opiskelijoiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia sekä tukee opiskelua. Oppilaitoksen arki helpottuu, kun opettajat löytävät yhteiset toimintatavat ryhmien ohjaamiseen.

Kenelle? Kaikille nuorten ryhmiä ohjaaville ammattilaisille

Kesto: 2 tuntia

Hinta: 300 € / koulutus, max. 40 osallistujaa. Hinta sisältää koulutuksen, matkakulut sekä Ryhmäilmiö-kirjat osallistujille.

OCKSÅ PÅ SVENSKA!

Tilaa koulutuksia: koulutukset@ehyt.fi

Pelitaitoa ammattilaisille -koulutus

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

Mitä? Lasten ja nuorten kanssa työskenteleville tarkoitettu koulutus tarjoaa tietoa ja työvälineitä lasten ja nuorten digitaalisen pelaamisen käsittelyyn. Koulutuksessa käydään läpi lasten ja nuorten pelaamista ja pelikulttuuria, pelikasvatusta sekä pelihaittoja ja niiden ehkäisyä.

Miksi? Pelit ovat entistä merkittävämpi osa lasten ja nuorten kulttuuria ja vapaa-aikaa. On tärkeää, että nuorten ja lasten kanssa työskentelevillä ammattilaisilla on tietoa ja välineitä tunnistaa pelihaittoja ja tukea nuorten tasapainoista pelaamista.

Kenelle? Lasten ja nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille.

Kesto: 2 tuntia

Hinta: 300 € / koulutus. Hinta sisältää koulutuksen, materiaalit sekä matkakulut.

Pelit puheeksi -koulutus varhaiskasvatuksen ammattilaisille

Mitä? Koulutuksessa käsitellään laaja-alaisesti alle 8-vuotiaiden lasten digitaalista pelaamista. Koulutus tarjoaa tietoa ja työvälineitä varhaiskasvatuksen ammattilaisille, jotta he voisivat toimia perheiden pelikasvatuksen tukena.

Miksi? Perheen pienimmät tutustuvat digitaalisten pelien maailmaan entistä nuorempina. Se asettaa kasvattajat niin kotona kuin ammatillisissa ympäristöissä uudenlaiseen tilanteeseen. Koulutus tarjoaa tukea ja tietoa oman työn tueksi.

Kenelle? Ammattilaisille lastenneuvoloissa, perhe- ja kasvatusneuvoloissa, alkuopetuksen oppilashuollossa sekä lasten päivähoidossa

Kesto: 2 tuntia

Hinta: 300 € / koulutus. Hinta sisältää koulutuksen, materiaalit sekä matkakulut.

Toiminnot ja materiaalit

Kaikki EHYTin käytännönläheiset toiminnot ja materiaalit ovat kasvatustalan ammattilaisten vapaassa käytössä. Tarvitsetko käyttöösi valmiin oppituntipaketin tai "kättä pidempää" nuorten kiperiin kysymyksiin?

Lataa ilmaiseksi tai tilaa julkaisukaupastamme: ehyt.fi/julkaisukauppa

Smokefree-kilpailu

Mikä? Smokefree-kilpailu on yläkouluikäisille suunnattu nikotiinittomuuskilpailu. Kilpailuun osallistuvat ryhmät tekevät yhteisen päätöksen olla tupakoimatta, nuuskaamatta ja käyttämättä sähkösavuketta puoli vuotta kestävä kilpailukauden ajan. Lokakuun alussa käynnistyvässä kilpailussa 7., 8. ja 9. luokat sekä valinnais- ja vapaa-ajan harrasteryhmät kilpailevat omissa sarjoissaan. Kukin sarjan pääpalkintona on 1000 euroa. Voittajat arvotaan huhtikuussa nikotiinittomina pysyneiden ryhmien kesken.

Kenelle? 7., 8. ja 9. luokat sekä yläkouluikäisten koulussa ja vapaaajalla säännöllisesti kokoontuvat harrasteryhmät.

Lue lisää: smokefree.fi

@smokefreesuomi

@buenotalk

@SmokefreeSuomi

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

Smokefree-rastirata

Rastirata on nikotiinittomuutta edistävä opetusmateriaali. Se on suunniteltu erityisesti 5.-6. luokkien opetukseen, mutta soveltuu hyvin myös yläkouluikäisille. Tehtävät haastavat pohtimaan tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön vaikutuksia ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan ja niitä voidaan hyödyntää eri aineiden opetuksessa.

Aineistot ovat ladattavissa ilmaiseksi osoitteesta:

smokefree.fi/rastirata

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

Nuuska-agentti

Nuuska-agentit ovat vapaaehtoisia 7.-9. -luokkalaisia tai vanhempia nuoria, jotka itse toimivat ehkäisevän päihdetyön tekijöinä ja vertaisosaajina nuorten parissa. Mallin tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten tietoisuutta nuuskan käytön vaikutuksista sekä ehkäistä nuuskakokeiluja ja nuuskan käyttöä. Nuuska-agentit pitävät nuuskainfoja nuoremmille oppilaille koulu- tai vapaaajalla esim. harrastustoiminnassa. Nuuska-agenttien toiminta ohjaa EHYTin Nuuska-agenttikoulutuksen saanut aikuinen, esimerkiksi opettaja, nuoriso-ohjaaja tai muu koulussa toimiva taho.

Lisätietoa: *smokefree.fi/nuuska-agentti*.

Verkkovanhempainillat

Puhuttaako nuorten päihteiden käyttö? Kaipaako vertaistukea vanhemmuuteen? ja haluatko lisätietoa mm. nuorten kannabiksen ja nikotiinituotteiden käytöstä, digipelaamisesta, somesta tai mielen-terveydestä?

EHYTin verkkovanhempainilloissa keskustellaan päihde- ja pelikasvatuksen sekä muista nuorten hyvinvoinnin ajankohtaisista teemoista joka kuun viimeisenä torstaina. Tule mukaan maksuttomaan verkkovanhempainiltaan helposti omalla tietokoneellasi tai mobiililaitteellasi. Illan vetää kunkin aiheen asiantuntija. Yhteiselle keskustelulle on varattu runsaasti aikaa.

Lue lisää: *ehyt.fi/verkkovanhempainillat*

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

Tositietoa-esitteet

Tositietoa-esitteet tarjoavat faktatietoa alkoholista, tupakasta, nuuskasta ja kannabiksesta.

Tilaa tai lataa esitteet: ehyt.fi/julkaisukauppa

Hyvinvointivirtaa-materiaalit toiselle asteelle

Hyvinvointivirtaa-materiaalin avulla voit järjestää päihde-aiheisen oppitunnin, teemapäivän tai työpajan toisen asteen oppilaitoksissa.

Maksuttomat materiaalit ovat ladattavissa osoitteessa:

ehyt.fi/toinen-aste

Huoneentaulut

EHYTin huoneentaulut tarjoavat huoltajille ja ammattilaisille tietoa **päihteistä, digitaalisesta pelaamisesta ja sosiaalisesta mediasta**. Lisäksi ammattilaisille löytyy huoneentaulu **Sateenkaarinuorten yhdenvertaisesta kohtaamisesta**. Huoneentaulut ovat tilattavissa tai ilmaiseksi ladattavissa EHYTin julkaisukaupasta. Huoneentaulut sopivat hyvin jaettavaksi materiaaliksi muun muassa vanhempainiltoihin.

Tilaa tai lataa huoneentaulut osoitteesta: ehyt.fi/julkaisukauppa

OCKSÅ PÅ SVENSKA!

Verkkomateriaalit päihdekasvatuksen tueksi

Verkossa ladattava maksuton oppimateriaalipaketti mm. alkoholista, nikotiiniuotteista ja kannabiksesta.

Tutustu kokonaisuuteen: ehyt.fi/opetusalan-ammattilaiset

Päihdeilmiö-video

Mitä: Päihteistä ei tarvitse puhua otsa rutussa. Päihdeilmiö-video toimii tukena päihdekeskusteluissa ja asettaa suurennuslasin alle muun muassa seuraavat teemat: Kuka keksi päihteet? Ovatko ne tie turmioon? Miksi ihmiset ylipäätään haluavat päihtyä? Miten eri puolilla maailmaa suhtaudutaan eri päihteisiin? Mikä on Suomen yleisin päihde? Millaisia haittoja päihteet aiheuttavat? Miksi niiden käyttöä, ostamista ja myyntiä säännellään?

Video rohkaisee puhumaan päihteistä. Sen avulla on helppo avata keskustelu koulun päihdekasvatustunnilla.

OCKSÅ PÅ
SVENSKA!

ALSO IN
ENGLISH!

Video on saatavilla suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä. Videon tueksi on saatavilla myös päihdeilmiötä käsittelevät keskustelukysymykset.

Keskustelukysymykset löytyvät osoitteesta:

ehyt.fi/opetusalan-ammattilaiset

Katso video osoitteessa:

*ehyt.fi/paihdeilmio tai
EHYT ry:n Youtube-kanavalta.*

Hanketoiminnot

KANNABISINTERVENTIO NUORILLE KANNABIKSEN KÄYTTÄJILLE

Hanke tuottaa interventionmallin kannabiksen käytön puheeksiottoon, joka tulee pitämään sisällään sekä kannabista käyttäville suunnatun oma-apu -sivuston, että lyhytintervention ammattilaisten käyttöön.

Ammattilaiset tullaan kouluttamaan lyhytintervention käyttöön. Koulutuksissa he saavat käytännönläheistä tukea kannabiksen käytön puheeksiottoon sekä työvälineitä käytön vähentämiseen tai lopettamiseen.

Koulutukset suunnataan kannabista käyttäneitä nuoria työssään kohtaaville, kuten koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ammattilaisille, oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstölle, nuorisolan työntekijöille ja muille aiheesta kiinnostuneille.

Lisätietoja: *Projektipäällikkö Kim Kannussaari
kim.kannussaari@ehyt.fi, www.kannabishanke.fi*

OPISKELIJAT PÄIHDEKULTTUURIN UUDISTAJINA

KUPLA-hankkeen tavoitteena on tukea korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelukykyä, vahvistaa korkeakoulu yhteisöjen valmiuksia päihdehaittojen ehkäisyyn sekä edistää yhteisöllistä ja saavutettavaa opiskelukulttuuria. Hankkeen aikana tuotetaan koulutusmallit ja -oppaat opiskelijatuutoreille ja opiskelijajärjestöjen tapahtumavastaaville sekä korkeakoulujen ohjaus- ja hyvinvointihenkilöstölle. EHYT ry:n ja Nyyti ry:n yhteishanke vuosille 2018-2020.

@kuplahanke, Lue lisää: ehyt.fi/kupla

Lisätietoja: Projektipäällikkö Sarianna Palmroos, sarianna.palmroos@ehyt.fi

Selkokieleistä päihde- ja pelikasvatusta

SELVIS-hankeessa kehitetään itsenäistyville kehitysvammaisille nuorille kohdennettua ennaltaehkäisevää päihde- ja pelikasvatustyötä. SELVIS on EHYT ry:n ja Kehitysvammaliiton yhteishanke vuosille 2018-2020.

Lue lisää: ehyt.fi/selvis

Lisätietoja: Projektipäällikkö

Taava Lankinen

taava.lankinen@ehyt.fi

@selvishanke

Buenotalk.fi NYT AVATTU!

Nuorten kanava, jonka teemoina viuhahtavat mm.

itsetunto

ihmissuhteet

päihteen

hyvinvointi

life hacks

Bueno Talk

Buenotalk

Bueno